

1. Mimari eserler işlevi bakımından üçe ayrılır:
Dini mimari: Cami, mescit, tekke, zaviye, kümbet, türbe, külliye ve medrese gibi eserler bu grupta yer alır.
Sivil mimari: Köşkler, saraylar, kervansaraylar, hamamlar, köprüler ve darüşşifalar gibi eserler bu grupta yer alır.
Askeri mimari: Kale, sur, burç ve tersane gibi yapılar bu grupta yer alır.

CEVAP: B

2. • **Ahilik:** Esnafın kendi aralarındaki örgütlenmesidir.
• **Enderun:** Osmanlı Devleti'nde Gayrimüslim ailelerin çocuklarının eğitilip devlet kademesinde görevlendirilmeleri amacıyla açılmış saray okuludur.
• **İkta:** Geliri emirlere, valilere, komutanlara maaşları karşılığında verilen topraklardır. Bu sistem, toprakların boş kalmasının önlenmesi ve hazineye yük olmadan asker yetiştirilmesi amacıyla uygulanmıştır.
• **Gulam:** Farklı milletlerden asker yetiştirilmesi amacıyla uygulanan sistemdir. Bu sistemden yetişen askerlere Gulaman-ı Saray askerleri adı verilir.
• **Atabeylik:** Selçuklularla birlikte İslam dünyasına giren ve kendisinden sonraki devletleri etkileyen kurumlardan biridir. Bu uygulamada amaç, meliklere yönetim konusunda tecrübe kazandırmaktır.

CEVAP: E

3. Çeşitli yapıların bütünü olan külliye insanların gündelik ihtiyaçlarını karşılayabileceği; cami, hamam, medrese, imarethane, hastane gibi eserler bulunur. Fakat ticaret amaçlı inşa edilen kervansaraylar bu yapı içinde yer almaz. Kervansaraylar genellikle şehirlerarası yollar boyunca belli kilometre aralıklarıyla inşa edilmiştir.

CEVAP: E

4. Yusuf Has Hacip, Ahmet Yesevi, Kaşgarlı Mahmut ve Yüknekli Edip Ahmet Karahanlılar döneminde yaşamıştır. Mevlana ise Anadolu Selçuklu Devleti zamanında yaşamıştır.

CEVAP: A

5. Memluklerde diğer Türk devletlerinden farklı bir veraset anlayışı benimsenmiştir. Buna göre Memluklerde hanedanlık sistemi uygulanmamış, her emir'ül ümeraya (ordu mensubu) tahta geçme hakkı tanınmıştır. Bu uygulamanın sonucu olarak Memluklerde sık sık hükümdar değişikliği yaşanmış, farklı sülaleler yönetimi ele geçirmiştir.

CEVAP: B

6. Dini bilgilerin yanında felsefe, filoloji, matematik gibi pozitif derslerin de verildiği, dünyanın ilk üniversitesi olarak da kabul edilen Nizamiye Medreseleri Büyük Selçuklu Devleti tarafından Bağdat'ta yaptırılmıştır.

CEVAP: E

7. Büyük Selçuklu Devleti'nde Sultan Alparslan, Malazgirt Savaşı'ndan sonra "Fethedilen yerler fethedene aittir." politikasını hayata geçirerek bütün Selçuklu şehzade ve emirlerini ve Türkmen beylerini Anadolu'nun fethi için görevlendirmiştir. Dolayısıyla bu politika, fetih hareketlerinin hızlandırılmasına yöneliktir.

CEVAP: C

8. Bir caminin çevresinde cami ile birlikte kurulmuş darüşşifa, medrese, hamam, han, sebil, kitaplık gibi çeşitli yapıların bütününe külliye adı verilir.

Vakıf: İslam hukukuna göre, herhangi bir kişinin mülklerinin veya gelirlerinin bir kısmının kamu yararı için süresiz olarak kullanılması sistemidir.

Bedesten: Kumaş, mücevher ve benzeri kıymetli şeylerin alınıp satıldığı kapalı çarşıdır.

Tabhane: Hastane çıkışlarında hasta yakınlarının ve yoksulların barındığı yerdir (Misafirhane).

Tekke: Çeşitli İslam büyükleri için kurulmuş, tarikatların tanıtıldığı ve öğretildiği yerdir.

CEVAP: B

9. Bir dil ne kadar yaygın kullanılırsa o düzeyde gelişir. Selçuklular döneminde Türkçenin dar bir alanda kullanılması, Türkçe dışında Arapça ve Farsçanın yaygın olarak kullanılması doğal olarak Türk dilindeki gelişmelerin yavaşlamasına neden olmuştur.

CEVAP: A

10. **Kutadgu-Bilig:** Karahanlılar döneminde Yusuf Has Hacip tarafından yazılmıştır. Siyasetname özelliği taşıyan bu eser ilk İslami Türkçe eserdir.

Siyasetname : Büyük Selçuklular döneminde Nizam'ül Mülk tarafından yazılan bu eserde Selçuklu Devleti'nin yönetim tarzı ve aksayan yönleri anlatılmaktadır.

Divan-ı Lügati't Türk: Karahanlılar döneminde Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılan bu eser, ilk Türkçe sözlüktür.

Divan-ı Hikmet: Karahanlılar döneminde Ahmet Yesevi tarafından yazılan bu eser, İslamiyet'i tasavvufi olarak anlatan Türkçe eserdir.

Atabet-ül Hakayık: Karahanlılar döneminde Yüksekli Edip Ahmet tarafından yazılan bu eser bir ahlak kitabıdır.

CEVAP: A

11. Büyük Selçuklu sultanları, yetenekli öğrencilerin okutulması, topluma kazandırılması, halkın kültürel seviyesinin yükseltilmesi ve yönetici ihtiyacının karşılanması amacıyla ülke çapında medrese yapımına önem vermişlerdir.

CEVAP: E

12. • **Şir Kebir Camii:** Karahanlılar Dönemi
• **Arus'ül Felek Camii:** Gazneliler Dönemi
• **Mescid-i Cuma:** Büyük Selçuklular Dönemi
• **Balacı Hatun Türbesi:** Karahanlılar Dönemi
• **Karatay Medresesi:** Anadolu Selçukluları Dönemi

CEVAP: C

13. Talas Savaşı'nın dünya kültür tarihi açısından önemi daha fazladır. Çünkü Talas Savaşı'nın sonucunda kağıt ve matbaa gibi buluşlar Çin dışında da yaygınlaşmaya başlamıştır.

CEVAP: D

14. • Talas Savaşı: 751
• Malazgirt Savaşı: 1071
• Pasinler Savaşı: 1048
• Miryokefalon Savaşı: 1176

O halde doğru sıralama, I, III, II, IV şeklinde olmalıdır.

CEVAP: A

15. Tolunoğulları, Memlükler, Eyyubiler ve Akşitler Mısır'da kurulmuşlardır. Karahanlılar ise Maveraünnehir bölgesinde, yani Türklerin ilk anayurdu sayılan Orta Asya'da kurulmuştur.

CEVAP: C

16. **İkta:** Geliri emirlere, valilere, komutanlara maaşları karşılığında verilen topraklardır.
Mülk: Kişilere ait topraklardır. Bu topraklarda her türlü tasarruf hakkı, toprağın sahibi olan kişiye aittir.

Vakıf: Geliri ilmi veya sosyal kurumların kurulması ve masraflarının karşılanması için ayrılan topraklardır.

Has: Hükümdarın şahsına ait topraklardır.

Haraci: Gayrimüslimlere ekip biçmeleri için verilen topraklardır.

CEVAP: D

17. İslamiyet öncesi Türk kültüründe yoğun olarak görülen resim ve heykeltiklik İslamiyet'in etkisiyle Türk-İslam kültüründe önemini kaybetmiştir.

CEVAP: D

18. Memluk Devleti'nde hükümdarlık hanedan ailesi içinde el değiştirmemiş, hanedan dışında her emir'ül ümeraya hükümdar olabilme hakkı tanınmıştır. Bu durum, Memluklerde sık sık hükümdar değişikliğine ve farklı sülalelerin yönetimi ele geçirmelerine zemin hazırlamıştır.

CEVAP: C

19. Türk İslam devletlerinde hükümdarlar, monarşik güçlerini kuvvetlendirmek amacıyla Abbasi haliferi adına hutbe okutmuşlar, ayrıca İslam halifesinden menşur almışlardır.

CEVAP: C

20. Anadolu'nun fethi için yapılan ilk Selçuklu – Bizans savaşı, 1048 yılındaki Pasinler Savaşı'dır.

- Köseadağ Savaşı (1243), Anadolu Selçuklu Devleti ile Moğollar arasında gerçekleşmiştir.
- Malazgirt Savaşı (1071), Pasinler Savaşı'ndan sonra gerçekleşen Selçuklu – Bizans savaşıdır.
- Miryokefalon Savaşı (1176), Anadolu Selçuklu Devleti ile Haçlılar arasında gerçekleşen, Anadolu'nun kesin Türk yurdu olduğunu belgeleyen savaştır.
- Katvan Savaşı (1141), Büyük Selçuklular ile bir Moğol kabilesi olan Karahitaylılar arasında gerçekleşen savaştır.

CEVAP: B

